

DOPKI – Improvement of Knowledge and Practices in Organ Donation – projekt Unii Europejskiej

Poltransplant aktywnie uczestniczy w międzynarodowych projektach dotyczących pobierania i przeszczepiania narządów. Jednym z takich projektów, realizowanych w ramach Unii Europejskiej jest program DOPKI (Improving the Knowledge and Practices in Organ Donation), który rozpoczął się w 2006 roku i ma trwać do końca 2008 roku.

Główne cele projektu to w kolejności:

- opracowanie metodologii pozwalającej na ustalenie potencjału donacyjnego danego regionu lub kraju,
- określenie możliwości zwiększenia liczby pozyskiwanych narządów do przeszczepienia,
- zwiększenie współczynników dawstwa narządów,
- określenie standardów jakości i bezpieczeństwa pobierania i wykorzystania narządów

Program DOPKI koncentruje się m.in. na stworzeniu i wyliczeniu wskaźników pozwalających oszacować potencjał donacyjny krajów biorących udział w DOPKI, zdefiniowanie poziomów ryzyka w procesie kwalifikacji dawcy narządów, stworzeniu procedur zwiększających liczbę identyfikowanych zmarłych dawców i pobieranych narządów.

Dotychczas ustalono wskaźniki socjo-demograficzne, prawne, strukturalne (np. organizację i potencjał opieki zdrowotnej, liczbę szpitali zgłaszających potencjalnych dawców narządów, liczbę programów transplantacyjnych, populację mieszkańców, liczbę koordynatorów, odsetek pobrań wielonarządowych, potencjał donacyjny szpitali i wybranych regionów), związane z realizowanymi kampaniami promocyjnymi mogącymi mieć wpływ na liczbę pozyskiwanych i wykorzystywanych do przeszczepienia narządów.

Od początku 2007r. program wszedł w nową fazę, tj.:

- ustalenia rzeczywistych liczb dotyczących występowania wyselekcjonowanych chorób i przeprowadzania procedur medycznych (wg ICD10 i ICD9) będących najbardziej prawdopodobną przyczyną prowadzącą do śmierci mózgu oraz ustalenie ich występowania w danym szpitalu i państwie,
- częstości występowania schorzeń u zmarłych dawców, które kwalifikują tych dawców do grupy zwiększonego ryzyka – Extended Criteria Donors – ECD (zatrucia, współwystępowanie zakażeń wirusowych, schorzeń nowotworowych). Dane o takich dawcach są zbierane w portalu internetowym www.dopki.eu, do którego dostęp mają zarejestrowani uczestnicy.

Ostatnie spotkanie organizacyjne DOPKI odbyło się w Madrycie w grudniu 2007 r., na którym ustalono dalsze zasady współpracy partnerów tego programu. W Polsce, w ubiegłym roku nawiązano współpracę z 3 szpitalami o różnej strukturze i różnym

potencjale donacyjnym (Szczecin, Warszawa, Olsztyn), w których koordynatorzy zgromadzili szczegółowe dane dotyczące występowania zgonów pacjentów na schorzenia wg wyselekcjonowanych kodów ICD-10 oraz wykonywanych procedur wg ICD-9. Dane te są stopniowo przesyłane do Poltransplantu, a następnie wysyłane zbiorczo do baz statystycznych DOPKI. Podobny zestaw danych na poziomie krajowym uzyskano z bazy Państwowego Zakładu Higieny.

Baza Extended Criteria Donors (ECD) przygotowana przez Organización Nacional de Trasplantes (ONT) uzupełniana jest na bieżąco z danych Poltransplantu. Docelowo zawierać będzie dane dawców rozszerzonego ryzyka oraz wyniki leczenia przeszczepieniem narządów od tych dawców. Analiza wyników przeszczepiania narządów od takich dawców w skali europejskiej da unikalne pod względem medycznym opracowania, pozwalając na analizę czynników ryzyka i korzyści oraz właściwy dobór dawców i biorców przeszczepów unaczynionych.

Agnieszka Krawczyk